467

Ștefan Luca

AVENTURILE LUI NUCU

EDITURA TINERETULUI

Sind. Lit. Mioz.
H 767

ȘTEFAN LUCA

AVENTURILE LUI NUCU

POVESTIRI

Inv. 2782

Ilustrații de [illegible]

BIBLIOTECA
NR. INV. 24730

1956
EDITURA TINERETULUI

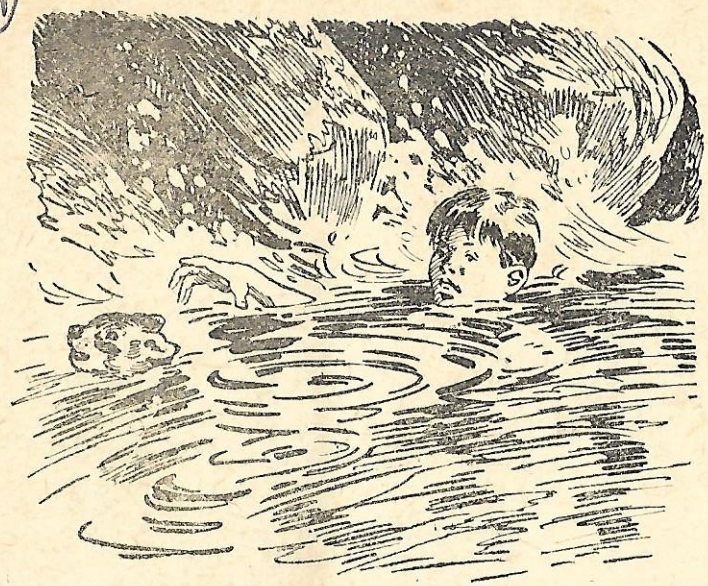

BULBOANA GEMENILOR

La munte, verile-s mai molcome, aerul mai curat. Apa Bistrei nu-i ca apa leneșă, călduță și tăcută a rîurilor de cîmpie, ci sprintenă, rece și gălăgioasă. Ascunde în undele-i învolburate păstrăvi iuți, cu solzi de curcubeu, greu de ademenit în cîrligul undiței.

Sînt locuri în care apa se adună mînioasă, în bulboane largi. Asta cam acolo unde stîncile se îngrămădesc și-i stau împotrivă. Ori apa nu vrea nicidecum să se oprească. Ca înainte de atac, își strînge puterile și se nă-

pustește la vale, împrăștiind în aer o pulbere fină ca ceața.

Un asemenea zăgaz, alcătuit din stînci, îl întărîtă pe rîușorul nostru limpede de munte, pe nume Bistra. Locului îi spune Stîncile Gemenilor. Sînt, după cum se vede, două stînci ce seamănă ca două picături de apă. Se-nalță spre cer, umăr la umăr, ca și cum s-ar ajuta să înfrunte vrăjmășia apei. Între ele se formează un coridor îngust — presărat cu colțuri de piatră — cu un prag, peste care apa sare cu zgomot asurzitor.

Înainte de a sări pragul spre coridorul acesta de piatră, apa se oprește și-și sapă o albie lată, ca o căldare. Aici apa e întunecată, bate într-un albastru închis, totuși limpede. E Bulboana Gemenilor.

După cum povestesc bătrînii, Stîncile Gemenilor au fost la început o singură stîncă, uriașă, pe care doi voinici, gemeni, au prăvălit-o din vîrful Călimanilor peste oastea unui zmeu. Stînca în cădere s-a rupt în două, strivind oastea și pe zmeul însuși. Se spune că zmeul bolborosește înfuriat și-acum, acolo în coridorul dintre cele două stînci, ca și cum s-ar certa cu toți bolovanii.

Bulboana Gemenilor e un loc cu primejdii ascunse. Nimeni nu are îndrăzneala să se scalde acolo. Numai doi flăcăi îi cunosc tainele și au curajul să înfrunte primejdiile. Să faci baie în căldarea aceasta, înseamnă să știi bate înotul tot atît de bine ca bădița Zaharie, ciobanul, sau ca bădița Zaharia, celălalt, care-i acum ofițer.

Bădița Zaharie-i călătorit cu turma pe muntele Bătrîna și n-are cum coborî. El știe cum să înșele apa, cum se ocolesc vîrtejurile de sub fața apei, cum să se salte s-ajungă teafăr la dreapta pragului, acolo unde din mal atîrnă o rădăcină de salcie, fără să se lase tîrît în coridor.

Dintre pionieri, cel mai iscusit înotător se arată a fi Vlăduț Tornea, sau Duțu, cum îi zic copiii. Nici el nu are însă îndrăzneala să cerce viclenia bulboanei. A stat el de vorbă cu bădița Zaharie, într-o zi, cînd acesta a adus niște caș din munte și a aflat ce anume e de făcut. Știe că în bulboană cel mai însemnat lucru e iuțeala cu care înoți și atenția, ca nu cumva să te fure apa. Sînt trei locuri, cele mai sucite, de care trebuie anume să te ferești. Întîi la salcia găunoasă, cu trunchiul umflat și plin de zgîrciuri, unde apa vrea de voie, de nevoie să te vîre sub mal. După salcie te duce spre cloacă, unde se învîrtejește în loc, de pare că fierbe. Și cînd ai crede că ești trecut de primejdii vine ce vine... pragul. Al treilea loc și cel mai de temut. Aici Bistra întrece în șiretenie cea mai isteață vulpe.

Apa te mîngîie înșelător și încearcă să te răstoarne cu picioarele înainte peste prag, aruncîndu-te în coridorul dintre „gemeni". De acolo nu poate nimeni ieși.

Una-i vorba și alta-i fapta. Duțu și-a întipărit bine în minte toate amănuntele. Trecea deseori peste puntea îngustă, cu pălimare, de care trebuie să te ții zdravăn ca

nu cumva să cazi în bulboană. Privea îngîndurat apa ce alerga frămîntîndu-se fără istov pe sub picioarele lui. Vedea salcia găunoasă, în dreapta, ceva mai jos, „cloaca" și drept înainte stîncile ascuțite ale „pragului". Da drumul uneori unei crenguțe uscate și se mira cît de repede o duce apa, cînd aruncînd-o deasupra, cînd cufundînd-o.

N-ai vreme nici să numeri pînă la trei că o și vezi azvîrlită în coridor. Se închipuia uneori el însuși în locul crenguței, răzbind pînă la prag și săltîndu-se să apuce rădăcina ce atîrna din mal. Tremura de încordare abia stăpînită.

Știa el cam ce trebuie să facă, încă cu dinadins n-a încercat. Aștepta să fie bădița Zaharia de față. Pînă atunci... se mulțumea să-și închipuie că se luptă cu apa și-o învinge.

*

Duțu avea doi buni prieteni. Pe Vasilică a lui Crețu și pe Onuț Teslovan, cu care bun înțeles își petrecea toată vremea. Și lor le plăcea să se uite la bulboană, dar ca și Duțu nu îndrăzneau s-o încerce.

— Tare-i hoață, zicea Duțu.

— Ai curaj să te bagi aici ? îl întreba întotdeauna Vasilică. Duțu de obicei nu-i răspundea.

— Nu se poate intra aici. Trebuie să știi bate înotul, nu glumă, îl zgîndărea Vasilică.

Lui Vasilică îi plăcea să-l întărîte pe Duțu la fapte mari, ca apoi să-l laude celorlalți

copii în așa fel, de parcă el le-ar fi făcut. Și nu uita niciodată să se facă într-un fel sau altul părtaș la toate isprăvile.

— Ce zici, Duțule, intri ?

— Cum să intre cînd nu-i aici bădița Zaharie ? îl domolea Onuț.

Vasilică se bosumfla și tăcea, nu pentru mult timp însă. El se și gîndea cum o să povestească tuturor, cu înfloriturî, trecerea lui Duțu prin bulboană.

Tot așa s-au petrecut lucrurile și-ntr-o zi de sîmbătă, doar cu o mică schimbare. În loc să se așeze ca altădată lîngă „gemeni", Duțu se uita spre Bătrîna, pe culmea căreia cădeau roșiatice razele apusului.

— L-așteptî pe Zaharie ? îl întrebă Vasilică.

— Nu. Hai să mergem pînă la baciul Izidor.

— Și cînd ne mai scăldăm ?

— Dup-aia, îl lămuri Onuț, care în discuțiile celor doi lua partea lui Duțu.

— Ce să facem la stînă ?

— O să vezi, îi răspunse Duțu, luînd-o drept pe cărare.

*

Se apropiau de stînă.

Duțu era un pic îngîndurat. Nu voia însă să le împărtășească și celorlalți din neliniștea lui. De fapt nu era nici o pricină de tristețe la mijloc. Totul era ca baciul Izidor să se afle în toane bune și apoi va fi bine. Și să nu fi făgăduit bătrînul și altora

că le dă. De asta nu le-a spus nici celor doi ce anume-l roade, ca să nu se facă de rîs.

Duțu își dorise de mult un cîine ciobănesc adevărat. Dulăul de la ei de-acasă era o corcitură care mai mult lătra de frică decît din curaj. Și o casă nu-i casă, dacă n-are un paznic ca lumea. Doar vine iarna și umblă lupul. Ori javra de-acasă nu știe decît să se scheaune.

Și baciul Izidor i-a făgăduit un cățeluș. Baciul avea cîini buni, în stare să ție piept lupului. Zicea că tocmai are vreo patru căței bine îmblăniți și că-i dă unul și lui. Ba, că tot el, Izidor, o să-i pună și ragilă ca să nu-l poată apuca lupul de grumaz cînd a fi mare.

Mare lucru să ai un căleţuș, pe care să-l crești tu cu mîna ta, să-l asmuți și să te bucuri cînd latră subțire. Să mori de rîs cînd îl tăvălești prin iarbă și el hămăie copilărește. Să fie ca un ghem gras, cu botișor negru, cu blană albă, să umble după tine peste tot, să scîncească cînd tu sari în apă și el aleargă de colo pînă colo pe mal, nehotărît să vie după tine.

Baciul i-a spus că îl are de la cățeaua albă, Lora.

*

Pe baciul Izidor l-au găsit în poiană. La picioarele lui dormeau doi dulăi lățoși, tot albi. De altfel toți cîinii baciului erau albi. Duțu îi întinse un pachet de tutun.

— Ți l-o trimis mama, moș Izidor !

— Mulțam.

Bătrînul desfăcu fără grabă tutunul, îl

apucă cu trei degete și-l îndesă în tabacheră. Pipăi îmbucurat pachețelul de foițe și-i făcu loc sub clapa de pe dosul capacului. Apoi se întoarse spre copii.

— Să-i spui mamii să vie mîine după caș și după urdă.

Își aduse aminte de ceva :

— Stați să vă dau și vouă să gustați.

„După cum se vede, — gîndi Duțu, — moșul a uitat de cățeluș". Dar nici în toane rele nu era. Nu știa cum să aducă vorba despre cățeluș.

— Moș Izidor, eu am venit... începu pînă la urmă Duțu.

— Văd c-ai vint. Și-i mînca urdă. Ori nu-ți place ? Dacă nu-ți place nu-i mînca.

— Ba-mi place, da' eu am venit după ce mi-ai făgăduit.

— Ce ți-am făgăduit i-al tău. Să vie Zaharie și ți-l aduce. Cățelul, nu ? Numai să ai grijă de el.

— Dar Zaharie îi departe, pînă vine el... zise și se întristă deodată Duțu.

— Bine, bine. Se duce moșul și ți-l aduce. Numai să mă lase zăluda aia de cățea.

Vasilică și Onuț ascultau uimiți. Se mirau că Duțu nu le-a spus nimic de cățeluș. Voiră să-l întrebe, dar tocmai atunci moșul se întoarse, ținînd în brațe un cățel, care cînd mîrîia, cînd se scîncea.

— Ăsta-i ! Ți-am spus. Ai grijă, crește mare și rău ca mumă-sa. Lora s-o bătut cu lupii. Cînd a crește, să vii să-i pun mărgele, cu cuie de fier, să nu-l vateme lupul.

Copiii înghiţiră grăbiţi urda, mulţumiră baciului şi-l lăsară singur cu oile lui în poiana ce se însurea în asfinţit.

Duţu ţinea căţelul în braţe. Era moale şi cald. Cu palma stîngă îi putea deosebi bătăile inimii. Ceilalţi doi îl întrebau mereu dacă n-a obosit, dacă nu-i prea greu, ca să-l roage pînă la urmă să li-l dea şi lor să-l ducă.

Au ajuns la bulboană.

Păşiră pe punte, ţinîndu-se de pălimar. Înainte Vasilică, după el Duţu şi la urmă Onuţ. Vasilică îşi întorcea mereu capul să se uite la căţeluş.

Cînd să ajungă pe malul celălalt, Vasilică se mai răsuci o dată să vadă căţelul. Îi era frică să nu-l scape Duţu. Chiar îi zise :

— Să nu cumva să-l scapi !

— N-ai grijă.

Vasilică voi să meargă înainte, dar cum greşi pasul călcă alături de punte şi ţipă. Duţu îl apucă de mînă şi-l ţinu în loc. Între timp, căţeluşul speriat de ţipăt se zbătu şi scăpă din braţele lui Duţu. Căzu pe punte scîncind şi de-acolo se rostogoli în bulboană. Apa îl cuprinse ca şi cum de mult l-ar fi aşteptat.

Duţu stătu o clipă descumpănit.

Apoi fulgerător îşi aruncă pălăria pe mal, se aplecă şi sări cu capul înainte să apuce căţeluşul, care se văita în dreptul salciei, dînd cît ce putea din lăbuţe, fără nici un spor.

Vasilică şi Onuţ încremeniseră.

Îl văzură pe Duţu ieşind la salcie. Dar căţelul purtat de curent se depărta cu repeziciune sporită spre „cloacă". Nici nu mai scîncea.

În Duţu însă se petrecuse ceea ce se petrece cu înotătorii cînd dau de-o apă cu care face să te războieşti. Întrebuinţezi şi picioarele şi mîinile, trupul întreg, îţi potriveşti răsuflarea, ca s-o învingi.

Cînd ajunse la cloacă, apa tocmai l-arunca pe căţeluş în faţa pragului. O frîntură de secundă şi căţelusul ar fi zburat în coridor. Ar fi fost, pentru totdeauna, pierdut !

— Să nu te laşi furat de apă. Ţine-te deasupra ! îi sunau în urechi vorbele bădiţei Zaharia.

Duţu se simţi tras în jos, de-o mînă nevăzută. Ţinea ochii deschişi. Atinse cu piciorul un colţ de stîncă. Se opinti şi prinse între degete blăniţa, grea de apă, a căţelusului. Cu cealaltă mînă se împinse spre mal. Şi-n aceeaşi clipă zări deasupra lui rădăcina de salcie ieşită din ţărm. Reuşi s-o apuce şi să iasă din apă pînă la brîu.

Tremura din tot trupul. Era şi obosit şi fericit. Strînse şi mai tare căţelusul la piept.

Se urcă pe mal şi-l aşeză pe iarbă. Căţelusul începu să se scuture de apă, lucru care-i făcu pe copii să uite de toate şi să înceapă să rîdă.

De-abia cînd trecură din nou peste punte îşi aduseră aminte de bulboană şi de tot ceea ce s-a petrecut aşa pe nepregătite.

— Duțule, spune drept ! Nu ți-a fost frică? îl întrebă Vasilică.

Duțu se opri, se uită încă o dată la bulboană și zise :

— Nici nu-i un lucru atît de nu știu cum !

— Da' tot îi greu, fu de părere Onuț.

Vasilică abia aștepta să ajungă-n sat și să povestească în stînga și-n dreapta cum a intrat Duțu în bulboană de două ori după cățeluș, cum a ieșit la mal. Să îndrăznească cineva și să zică ceva despre al treilea înotător din Bistra ! Care-i mai ceva ca toți ! Duțu n-a fost numai așa, cu mîinile goale, în apă ! A scăpat un cățeluș cum nu se mai află. Și dacă n-or crede, să vie să vadă cățelușul.

După cum se vede, lui Vasilică nu-i părea rău că a fost cu adevărat părtaș la această ispravă vrednică de povestit, chiar cu înfloriturі. Despre partea lui în întîmplare, a chibzuit că nu merită să mai pomenească.

PE TÎRNAVĂ

Oră de limba romînă, în clasa a cincea. Florica urma să citească, cu glas tare, o povestire despre viața de altă dată a pescarilor din Deltă.

— Ție, — i-a zis învățătoarea, — și-așa îți place pescuitul. O să vezi din povestirea aceasta că pescuitul n-a însemnat întotdeauna o plăcere.

Florica începu să citească despre o cherhana, stăpînită de-un cherhanagiu greoi la înfățișare și greu la vorbă. Avea bărci și

năvoade, magazii și butoaie pentru saramură. Pentru el lucra un sat întreg de pescari lipoveni. Peștii scoși din Dunăre erau vînduți pe bani buni. Pescarii înfruntau furtuna, frigul le cutreiera în voie bordeiele. Destul de des, după cîte-o furtună înfricoșătoare, unii dintre pescari nu se mai înturnau acasă. Piereau în valuri. Lotca plutea răsturnată, la vale, pînă ce-o găseau tovarășii lor. Cherhanagiului nici nu-i păsa. Lui toate-i mergeau din plin. „Domnu-i domn, pasărea-i cîntă", zicea. Și cu toate acestea era mereu pornit, mereu mînios și negru la mațe. Într-o zi, l-a bătut pe un copil fiindcă a îndrăznit să pescuiască c-o undiță... copilul a zăcut multă vreme... Așa a fost odată...

Pe măsură ce citea, Florica se simțea tot mai neliniștită. Nu-i era la îndemînă. N-a biruit să termine povestirea. A trebuit s-o sfîrșească de citit Ionică Ungureanu, asesorul, cum îi ziceau copiii, deoarece Ionică obișnuia să liniștească felurite pricini ce se iscau între copii.

Florica asculta povestea tristă a pescarilor, care lucrau cu uneltele altora, și-și aducea aminte de vacanță și de Sandu. De undița cu vargă strîmbă pe care i-a dat-o să pescuiască...

Inima i se umplu de rușine și de părere de rău. Întîmplarea o cunoștea și Ionică. Acesta citea parcă anume pentru ea. În viața ei nu i-a părut așa de rău de nesocotința ei ca acum, ascultînd întîmplările de la cherhana, și-i era de trei ori rușine... Simțea că pe bună

dreptate și Ghiță, fratele ei, și Ionică pot să o socotească o cherhanagioaică... Mai ales Sandu...

Și-n ora de desen, în loc să deseneze, a stat cu ochii pironiți pe coala albă, gîndindu-se la întîmplările din ultima săptămînă de vacanță, întîmplări de care va fi vorba mai la vale.

*

Din luna lui mai, pînă tîrziu în septembrie, copiii împînzeau malurile Tîrnavei. Care pe țărm, care-n apă pînă la genunchi, se sileau să arunce cîrligul cît mai departe și să triumfe asupra celorlalți, aducînd la mal, primul, prada săltăreață și de loc hotărîtă să se dea prinsă. Învățaseră să adune cosașii dimineața, pe rouă, cînd li-s aripile grele, să sape rîme, să caute gîndaci de mai și alte atracții perfide pentru pești, să potrivească plută din pene de gîscă sau din tuleu de cucuruz. Se pricepeau mai cu seamă să înșire pe sfoară, sau pe-o nuia mlădie de salcie, mrenele, clenii, păduții prinși. Pe care, mai bine spus, i-ar fi prins. Sfoara sau nuielușa erau cu foarte multă tragere de inimă pregătite, dar peștii nu arătau o prea grozavă tragere de inimă să se apropie de cîrlig și-apoi să se supună unei operații neplăcute, ce se cheamă înșirat. Cine știe, poate că dacă înșiratul s-ar fi îndeplinit prin alt loc decît prin ureche, numeroasele neamuri de pește din Tîrnavă ar fi cîștigat mai multă înțelegere și îngăduință...

Asta poate fi una din pricinile pentru care Florica Mașoi aducea rar sfoara plină acasă. De cele mai multe ori sfoara, care măsoară dibăcia pescarului, sau să-i zicem, ca Florica, norocul, zăcea nedeșirată lîngă o undiță cu vargă strîmbă de salcie, pe care o ducea la Tîrnavă din fală. Să arate că mai are o undiță. Și nici fratele ei mai mic, Ghiță, nu îmbogățea rezultatele sărăcăcioase ale ceasurilor petrecute pe țărmul drept al apei.

Florica-i o fată înăltuță, căreia-i plac jocurile băiețești. I se și spune „băiețoiul". Ei, mai presus de țurcă, praștie și înot, îi plăcea pescuitul. Nu avea însă ceea ce unui pescar numaidecît îi trebuiește, anume : răbdare. Scotea prea des undița din apă, striga la Ghiță ; dacă peștele trăgea, smulgea varga prea repede. Ghiță, dimpotrivă, în timp ce pescuia, uita pînă și că pescuiește. Se gîndea la altceva și nu se supăra niciodată dacă i se întîmpla să-i scape peștele, fiindcă trăgea prea tîrziu. Arunca nada în locuri ferite, unde apa se mișca agale, rotindu-se în cerc. Ai fi zis că nu sînt frați.

Prietenul cel mai bun al lui Ghiță era Ionică Ungureanu. Pescuiau lîngă olaltă. Ungureanu știa să tragă la vreme și avea mereu ce duce acasă. Rămînea însă și timp de povestit. Așa-i rînduiala pescuitului. Cu povești...

În felul acesta-și petreceau zilele cei care aveau undițe. Erau și din aceia care n-aveau undițe, ori și le prăpădiseră. Veneau la Tîrnavă să-i invidieze pe cei care triumfau, ori să se bucure cînd plecau fără trofee acasă. În răstimpuri se jucau de-a v-ați-ascunselea, de-a capra pe mutate. Cei mai mici se așezau în iarbă și se întrebau :

— Ai fost la pădure ?

— Da !

— Ai văzut lupul ?

— Da !

— Ți-a fost frică ?

Urma o fluturare din mînă pe dinaintea ochilor și o minciună. Ionică se întorcea spre Ghiță :

— Așa se-nvață să spuie minciuni.

— De ce ?

— Dacă a treia oară zice nu, minte. De lup oricui i-i frică.

— Da dacă zice „da" ? îl întreba Ghiță.

— Și-atunci. Înseamnă că nici n-a văzut lup. Care copil după ce-a văzut o dată lup mai zice că i-a fost frică ?

— Astea-s jocuri, asesorule, îl liniștea Ghiță.

La Tîrnavă veneau și pescari încercați, adevărați. Directorul gostatului, morarul, învățătorul de la ciclul I, socotitorul de la gospodărie. Aveai ce vedea. Corzi subțiri, transparente și trainice, pești înșelători de metal, vergi ușoare de trestie... Căpătau de lucru și cei cu „capra" și cu „gîsca zboară". Unii cu cîte-o undiță prindeau peștișorii pentru momeală, alții strîngeau cosașii...

Singurul care sta deoparte era Sandu, feciorul cantonierului. N-avea decît opt ani

și nu intra în socotelile pescarilor. Ori că nu se încumetau să-i încredințeze o undiță, ori că el însuși nu îndrăznea să se apropie de grupul acelor fericiți, care pregăteau cu multă însuflețire sfîrșitul apropiat al multor locuitori din adîncul Tîrnavei.

Pescarii bătrîni se retrăgeau în liniște, sus, spre podul de cale ferată și se apucau de treabă. Cu ei nu aveau nimic de împărțit.

Sandu rămînea singur-singurel, urmărindu-i pe toți, cu strîngere de inimă, apoi încet, ferindu-se, se apropia de locul peste care împărățea Florica. Nu-și putea dezlipi ochii de pe undița aruncată sub o tufă, lîngă năframa ei galbenă cu flori. Undița cu vargă strîmbă, undița de prisos... Și Sandu aștepta să răsară din apă un pește uriaș care s-o îmbune pe Florica.

Peștele nu răsărea și Florica sta cu buzele strînse, cu fruntea încruntată, supărată pe toată lumea. Se întorcea spre Sandu și striga :

— Ce stai aici, mă mucosule ? Sperii peștii.

Sandu o privea tăcut, rușinat. Se îndepărta un pas. Nu-i era frică de Florica, așa cum se înțelege îndeobște frica. Dar Florica era cu patru ani mai mare ca el și vă puteți ușor închipui... Putea să-i spuie să nu se mai uite. Mare pedeapsă. Ori să-l pîrască mamei. Și mai rău. Mai rău nici că se poate. Sandu locuia la canton, departe. De cîte ori i-a spus mama :

— Să nu te mai prind la apă că-ți tai picioarele !

Sandu, în asemenea împrejurări, se uita pe furiș la picioarele-i desculțe, veșnic pline de praf, cu o pată mai întunecată sub genunchi și-ntotdeauna cu o unghie pălită. Îl încerca o părere de rău. După cîtăva vreme se mai însenina și chibzuia că chiar asta n-ar face-o mama, și-apoi mai e și tata. Se pomenea că picioarele amenințate îl purtau iar „acolo". Acolo viața i se părea mai ușor de îndurat, așteptînd ca Florica să scoată un pește.

Într-o zi o auzi țipînd. Se dădu cu un pas înapoi.

— Ai văzut, mucosule ?

Florica agățase un pește. O mreană. Și de unde pînă unde se îmblînzi și-i împrumută undița cu varga strîmbă, cu cîrlig ruginit, cu care ea nu pescuia niciodată.

Sandu tremura tot, ochii i se împăienjeniră, nimeri cu greu capul cosașului în cîrlig.

Și uită de toate... de mamă-sa, de Florica... nu-i păsa de lume. Nu-i păsa că varga-i strîmbă ; ar fi vrut ca ziua să nu mai sfîrșească. Ar fi dorit ca Florica să prindă mai bine unul după altul peștii, numai să nu-i ceară unealta înapoi.

Și ar fi dorit asta mai presus de orice, să vină și la cosașul lui un peștișor, cît de mic, măcar cît unghia ruptă de la picior, dar să fie în stare să cufunde coceanul de cucuruz

și să se zbată în aer, să-i sclipească solzii mărunți, argintii...

Sta încremenit, ca dus, cu ochii cusuți de plută, neîndrăznind nici să răsufle.

A trecut cîtăva vreme la mijloc. De încordare nici nu-și mai vedea pluta. O bombăneală de-a Floricăi îl umplu de-o tristețe fără margini. Acum are să-i ceară înapoi undița.

Deodată simți că se întîmplă un lucru ciudat, acolo, la capătul undiței. Pluta dispăruse. S-o fi înfipt cîrligul în vreo rădăcină sub apă ? Ori... pește ?

De-a lungul sforii și-al vergii i se da de știre că la cîrlig se petrecuse o minune. Simțea că ceva se zbate... Sandu trăia prima bucurie a oricărui pescar, bucurie care nu se uită niciodată și care te leagă de apă...

Smuci de vargă și-n aer sclipi cel dintîi pește prins de el. Era un clean mărișor, mai frumos ca al Floricăi.

Ochii lui Sandu înotau în lacrimi de bucurie.

Florica nu i-a mai zis mucos. I-a luat peștele și l-a înșirat lîngă al ei. Sandu se bucură cînd peștele lui, ajuns din nou în apă, îl purta și pe celălalt cu el spre larg, atît cît sfoara îl lăsa.

— L-ai prins cu undița mea.

Sandu nici n-a avut timp să se gîndească încă la asta, adică al cui o fi peștele.

Căuta alt cosaș, cu bucuria că-i pescar cu un trecut despre care face să vorbești. Pășea altfel. Și nici n-a apucat să-și așeze bine piciorul pe-o teșitură de pămînt, că pluta a dat din nou semn.

Scoase al doilea clean. Ca și primul, și acesta, cunoscu plăcerea ce se numește înșiratul pe sfoară. Sandu începă al treilea cosaș...

*

Spre seară, tîrziu, s-au despărțit. Florica purta mîndră sforicica plină de pești. Cinci din cei opt pești, care se mai zvîrcoleau încă, i-a scos Sandu.

Ghiță, care aflase totul, avea o părere.

— Să-i dăm și lui Sandu. El i-a prins.

La o asemenea judecată se împotrivi Florica.

— Cu undița mea. El n-are. Fără undiță n-ar fi prins.

— Să-i dăm cîțiva.

— Nu. Lui nu-i trebuie. Nici nu i-a cerut.

Ghiță tăcu, privindu-l pe Ionică.

Sandu călca alăturea cu ei, pe marginea drumului. Nu avea încă loc în inima lui decît pentru petrecerea din după-amiaza aceea. Alta mai bună n-ar fi visat. Îi păru rău numai de undiță. Și-ar fi ascuns-o în cămară, ar fi căutat o altă vargă, de alun. Știa însă că Florica i-o va lua.

Florica nu i-o luă, în înțelesul acesta al cuvîntului, mai degrabă i-o smulse.

Sandu se îndreptă spre casă amărît. Acum cînd nu mai avea undiță, începu să se gîndească cu părere de rău la pești și la grijile-i de toate zilele. Își privi picioarele. Tot

negre în genunchi, și-i și seară. Începu să alerge într-un suflet spre casă.

Toată noaptea n-a visat altceva decît pluta care se cufundă în apă, împotrivirea bezmetică a peștelui. Și se făcea că avea o undiță a lui...

Acasă, Florica n-a suflat o vorbă despre cele întîmplate. Tatăl ei a lăudat-o pentru priceperea ei la pescuit. Ghiță a tăcut. Dar nici Florica nu se simțea bine. Îi era teamă că Ghiță va spune pînă la urmă ce și cum a fost. Ar fi spus și singură că Sandu, nătîngul acela de opt ani, a prins și el, dar îi era rușine că din 8 pești ea a prins numai unul, o mreană, Ghiță doi, iar Sandu cinci, și unde mai pui că i-a scos cu o undiță veche, ca vai de ea. Îi era din nou ciudă pe Sandu, pe norocul lui. Toate laudele i s-au adus celui care a prins peștele, pescarului, prin urmare lui Sandu.

În odaia ei, se apucă de istorie. Era acolo și Ghiță. Scria. Ghiță se uită la ea, apoi clătină din cap. Îl întrebă răstit :

— Ce te uiți așa la mine ?

— Ce, nu-ți place ? Da' să te laude pe tine în locul altuia îți place, nu ? Cinci perini ar trebui să ai acum pe scaun și să-i spui lui tata cine-i pescar.

— Vrei să mă pîrăști ?

— Nu. Cînd spui adevărul tu crezi că-i totuna cu pîra ?

Altă dată Florica l-ar fi tras de păr. Acum trînti cartea de istorie pe masă și ieși, izbind ușa-n urma ei. De altfel, ea la cină n-a băgat de seamă că Ghiță n-a așteptat peștele.

*

A doua zi Florica schimbă undițele, crezînd că cea strîmbă e mai bună. O dădu lui Sandu pe-a ei. Au prins, ea trei pești, Sandu șase. Ghiță s-a mulțumit cu unul. Nici acum nu i-a dat pești lui Sandu, pentru că atunci cînd, (nu se știe cum de a avut curajul acesta) i-a cerut undița, a zis :

— Peștii ți-i dau ție.

Ceea ce a îmblînzit-o și a liniștit-o pe deplin.

Seara cînd Ghiță a întrebat-o din nou, de ce nu-i dă pești și lui Sandu, Florica a sărit cu gura.

— Tu n-auzi că el ni i-a dat nouă ?

Sandu pescuia zi de zi cu o plăcere pe care nimeni nu i-ar fi putut-o lua. Descoperise multe din secretele îndeletnicirii. Știa s-așeze cosașul în așa fel, încît să nu-l răpească de la început cleanul. Cunoștea adîncimea apei, simțea cînd trebuie scoasă undița. Și-o scotea destul de des și nu în zadar.

Ghiță l-a întrebat într-o zi :

— Îi dai tu peștii ?

Sandu îngăimă, clipind mărunt din ochi.

— Da... i-am dat.

Florica schimbă din nou undițele. Apoi începu să-l trimită pe Sandu după cosași. Să nu mai aibă atîta răgaz la pescuit. Sandu aducea de-atunci cutia plină încă de acasă.

Pînă la urmă, Florica uită de pescuit. Punea mai mare preț pe pește. Se bucura cînd Sandu prindea pește. Era mîndră că tatăl său o lăuda că aduce pește acasă. Și nu-l mai trimitea pe Sandu nicăieri, ca să prindă pește mai mult. Ca să fie pește, cît mai mult! Veghea ca Sandu să n-ascundă cumva vreunul.

— Ochii și undița. E undița mea, i-a poruncit cînd l-a lăsat să ducă undița acasă pe-o noapte.

De prisos să spunem cum a păzit-o Sandu.

Și-ntr-o bună zi, după ce Florica a scos sfoara plină din apă și se pregătea să-l strige pe Ghiță, o dată cu Ghiță se ivi din stufăriș și Ionică Ungureanu. Ducea în mîna dreaptă undița, în stînga o crenguță de salcie, cu cîțiva pești înșirați.

— Florica, îți trebuie pești ?

— De ce mi-i dai ?

— Așa. Să ai mai mulți.

Florica ar fi luat peștii, dar n-avea încredere. Să nu fie altceva, vreo păcăleală la mijloc. Se întîmpla ca în asemenea împrejurări să-ți arate celălalt două rînduri de dinți știrbi și să ducă un deget spre rîndul de sus, aruncîndu-ți un :

— Na !

Așa că rosti nepăsătoare :

— Mîncă-ți-i !

Ionică se-ntoarse spre Sandu :

— Sandule, ți-i dau ție. Cînd o să am un cîrlig îți fac și ție o undiță.

Florica se înroși ca și cînd ar fi primit o palmă. Smulse din mîna lui Sandu undița. Sandu începu să tremure, apoi se apropie de Florica. Undița ei era acolo și ce-i în mînă nu-i minciună. Ar fi dus el bucuros peștii acasă, dar toți peștii nu fac cît o undiță.

— Nu-mi trebuie peștii lui.

A doua zi începea școala.

*

Acestea s-au petrecut pe Tîrnavă. În ora de desen la acestea s-a gîndit Florica.

Acasă, Florica se duse în odaia ei. Nu-i mai ieșea din cap bucata începută de ea și isprăvită de Ionică Ungureanu. Se așeză și ochii îi căzură pe cele trei undițe.

„Ionică o să-mi zică cherhanagioaică".

Nu era numai asta. Dar Sandu, care n-a dus acasă nici un pește ? Ce deosebire era între ea și cherhanagiu ? Niciuna.

Sandu n-avea undița lui, pescuia cu unealta ei, peștele prins intra în stăpînirea ei. Sandule, adu cosaș, Sandule, nu sînt rîme, Sandule, nu pescui acolo că tulburi apa. Sandule în sus, Sandule-n jos.

Ionică n-ar fi făcut niciodată așa. Parcă-l aude vorbindu-i lui Sandu.

„Cînd o să am un cîrlig, îți fac și ție o undiță". Sandu, de frica ei, n-a primit. Șopti înciudată, privind în curte :

— Stai tu numa', asesorule urîcios, crezi că numa' tu ?

Afară, un glas de bărbat îndemna boii.

Venea tatăl ei de la lucru. Deschise ușa și o zbughi în calea lui :

— Tată, te rog, dă-mi un cîrlig.

— Mai vrei înc-o undiță ? Aveți trei și voi sînteți numai doi.

Florica se înroși pînă-n albul ochilor.

— Nu, nu. Da-mi trebuie un cîrlig. O să-ți spun eu...

— Hai !

După cinci minute de alegere, Florica primi un cîrlig nou-nouț, de culoare galbenă și un metru de coardă subțire, transparentă.

*

Spre toamnă, apa Tîrnavei se limpezește, de-i vezi pe fund pietricelele acoperite cu mușchi verde închis. Spunem atunci că apa-i vioară. În asemenea zile are căutare rîma și umblă mreana. Ceru-i senin și copacii își pierd frunzele rînd pe rînd...

Cine trece cu trenul înspre Sovata poate vedea, nu departe de canton, patru copii pescuind. Cel mai mic, ca de opt-nouă ani, abia ține în mînă o vargă lungă de alun. E foarte fericit. Și-i singurul care nu se uită la tren. Pescuiește doar, și are undița lui. Nu departe de el aruncă undița o fetiță și, mai jos, ca la o aruncătură de piatră, doi băieți, așezați pe un trunchi de salcie, adus de apă, privesc după tren... Cel mai mărișor îi spune celuilalt :

— I-o fost rușine să-i dea varga strîmbă și cîrligul ruginit. Așa-i întotdeauna cînd dăruiești ceva...

— Păi, ce crezi ?

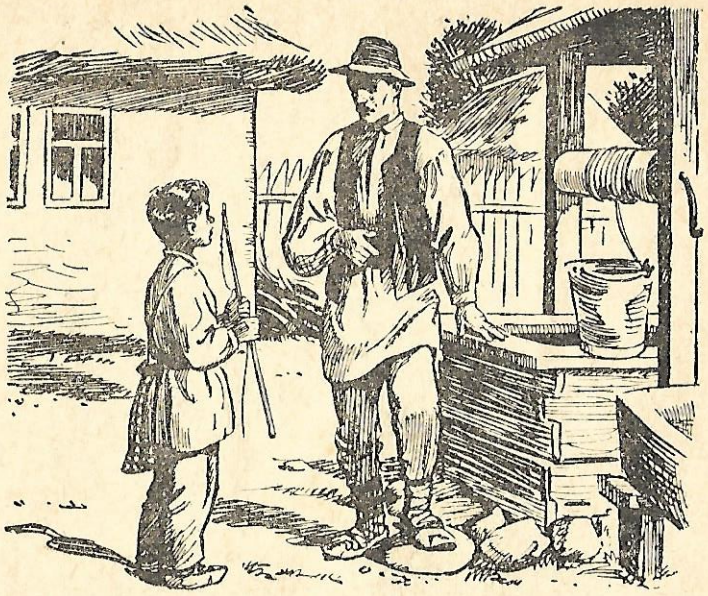

IRIMIE ŞANDRU

Satul, îngrămădit pe-o vale, strînsă ca-n chingi între trei dealuri, e depărtat de oraş. Atît de depărtat, încît orice plecare la oraş se petrece după multe pregătiri, ca în ajunul unui eveniment deosebit.

Din pricina asemănării numelor, oamenii au şi cîte o poreclă, care se adaugă la coada numelui. Altfel cu greu i-ar găsi scrisorile. Porecla-i înscrisă şi în catastifele comunei.

Irimie Şandru sînt vreo şase. Fiecare are cîte-o poreclă. Celui de sub deal i se spune

Irimie Şandru Boieru. E mîndru de căsuţa lui curată ca paharul, mîndru că la coasă nu-l întrece nimeni. Poate, din pricina asta i se spune Boieru. Are acum vreo treizeci şi cîţiva ani. Tăcut, cu mişcări domoale, măsurate, lucrează fără să se oprească, încordat, nu s-arată niciodată grăbit, nici nu vorbeşte multe. În întreg satul, cosaş ca el nu-i. De mirare-i că în timpul fecioritului nu s-a pomenit jucăuş ca el. I se dusese vestea.

Cînd auzea zdrăngănitul ceterii, lepăda parcă un cojoc mătăhălos, greu, doldora de griji, ochii-i scăpărau, iar picioarele frămîntau, fără astîmpăr, pămîntul. Juca uşor, purtat ca de aripi nevăzute. Cînd înceta jocul, iar se posomora şi tăcea.

De cînd s-a însurat joacă rar. Are acum un copil de vreo doisprezece ani, Gheorghişor. Trecuse într-a cincea. Adică ar fi trebuit să treacă în clasa a cincea, dar Irimie Şandru se gîndea altcum.

Şcoală cu şapte clase în Merişor (aşa se cheamă satul) nu este. Copiii înscrişi în ciclul II trec dealul „continitului" în comună, la Vaduri. Sînt mulţi copii care fac drumul ăsta în fiecare zi. Ar fi putut şi Gheorghişor să-l facă.

Dar Irimie Şandru Boieru gîndea altcum. El socotea că patru clase pentru un copil de ţăran sărac îs taman de ajuns. El însuşi nu avea decît două şi de-abia se iscălea, după ce-şi freca cu îndîrjire palmele de iţari, după ce asuda mai rău ca la coasă. Neam de neamul lui n-a avut patru clase.

A chibzuit multă vreme. Să-l trimită, să nu-l trimită. Pînă la urmă a întrebat-o pe Iovuța.

— Să-l trimitem, nevastă ?

Iovuța știa că Irimie nu întreabă decît atunci cînd hotărîrea lui e coaptă și mai știa că rar o schimbă. Ca atunci cînd au intrat în colectivă. Pînă nu s-a încredințat că Negrea-Milă îl poartă cu șoalda, o ținea una și bună : nu se înscrie. Zgîrcit la vorbă, Irimie o întreba arar cîte ceva, după ce în sinea lui drămăluia cu încăpățînare, îndelung, pe toate fețele, ce anume-i de făcut. Apoi îi spunea Iovuței.

Unde era nevoie de mai mult de cincișase vorbe se ducea dînsa ; adică la sfat, la școală, la oraș, ori la cooperativă. El mergea numai la moară, la adunările colectivei, la serbări cu joc și teatru.

— Ce să zic, Irimie ? Te-ai gîndit bine ? Să fie cum îi zice. Chitesc c-ar fi bine să-l dăm la școală mai departe că-i băiat cu tragere spre carte și mai merg și alți copii.

Irimie știa că Gheorghișor al lui e băiat isteț. În adîncul sufletului era mîndru de ușurința la învățat a singurului său copil.

Îi părea bine că Gheorghișor are parte de mai multă învățătură decît a avut el. Scria ușor, dezlega problemele cele mai încurcate.

Inima i se umplea de ceva fierbinte și-i tremura la fiecare sfîrșit de an. Gheorghișor Șandru a Boierului era chemat la tablă. Pe tabla neagră, ștearsă, Gheorghișor înscria numere, desena gîze, flori, vorbea des-

pre munți și ape. În liniștea adîncă răsuna ca un clopoțel de argint glasul lui de copil isteț, liniștit.

Din prima zi de școală, copilul a venit plin de bucurie acasă. Îi străluceau ochii albaștri ca florile de in, ochi ca ai mamei. Le-a spus și lor povestea cu fata babei și fata moșneagului. L-a ascultat cu mare luare-aminte. N-a lăsat-o pe Iovuța să-l învelească ea. L-a învelit Irimie, cu grijă. De cu noapte a meșterit o măsuță și o etajeră cu trei polițe, cum văzuse el odată la un șef de gară. A mutat canapeaua de sub fereastră și a așezat în locul ei etajera și măsuța.

Seară de seară răsunau la el în casă vorbe noi, unele ciudate. Veneau copiii din uliță la joacă. Înjghebau o scenă. Jucau teatru, spuneau poezii, cîntau. Lui Irimie îi plăcea zarva aceasta. Se uita la ei de pe prispă, cu seriozitate, și era mîndru că Gheorghișor avea rolul de căpetenie în aceste jocuri.

Singurul lor copil... Crescuse înăltuț. Era voinic și îndemînatic.

Aici era buba. Cealaltă față a lucrurilor. Iarna mai merge, dar toamna și primăvara se schimbă lucrurile : și un copil ajută. Mai aduce un lemn, mai merge la cooperativă, păzește vaca, cîte și mai cîte nu poate face.

Apoi, casa nu-i de nici o treabă. Pereții se povîrnesc de totului-tot. Acoperișul e putred.

E drept că în ultima vreme au apucat să iasă din nevoi. Ba se simte în stare să se apuce de-o casă nouă.

Bani are. Grîu, porumb, de toate sînt. După cum i-a spus președintele : cărămida-i în gară la Vaduri. Capătă și trei care pentru transport. Lemnul e gata cioplit.

Gheorghișor ar duce vaca la pășune, ar ajuta la grădină, la cules. Ar da de mîncare la porc. Iovuța ar lucra cu el la casă. Ce-i dacă anul ăsta nu merge la școală ? Apoi la anul e mai mare și poate nu va mai vrea nici Gheorghișor. Îi era teamă de cheltuieli. „Acum, — își zicea Irimie, — nu putem băga bani decît în casă". Așa că era limpede. Nu va merge la școală. Anul ăsta. Pînă la anul vor trăi și vor vedea.

— Nu-l dăm în iest an, vorbi tare Irimie și se ridică. Luă furca rezemată de poiată și o înfipse în fîn, semn că această hotărîre e ultima.

Iovuța se luă după el.

— Măi Irimie, numai Gheorghișor rămîne de școală. Lasă, om face noi casa. Ne ajută și colectiva. Vaca om da-o în ciurdă. Copilul după amiază-i acasă, așa că nu-i mare lipsă de el.

Irimie se întoarse spre ea :

— Lasă. Mai bine-i cum am zis.

*

În vremea aceasta Gheorghișor își petrecea vremea pe continit. Împletea un bici. Se

pricepea de minune să împletească bice. Știa împleti și-n patru și-n opt fire. Răsucea și îmbina cu îndemînare fuiorul de cînepă. Cînd spre capăt biciul se subția, avea grijă să-i lase un „cănac", un ciucure, pentru pleasnă. Cioplea apoi o codiriște din lemn tare și începea să-l probeze.

Spre seară găsi o răgace. O sorti insectarului. Avea și ierbar. Gheorghișor cunoștea de minune gîngăniile, copacii, florile. Le cunoștea obiceiurile, le știa îngriji. Petrecea din ochi zborul păsărilor, ascultînd cîntecul lor, se bucura pentru tot ceea ce, fără vorbe, îl învățase pădurea.

Ascunsă cu grijă, în suflet i se cuibări o bucurie nouă. Îi era dor de clasă, de banca lui. Îi era dor de lucruri noi, de cărțile de școală pe care le răsfoia încă de la începutul anului citind poeziile, povestirile.

Chiar poimîine începe școala... Copiii s-au înțeles să cînte, cît ține drumul, marșuri pionierești. Va hăuli pădurea.

Învățătorul Chirilă le-a spus doar :

— O să învățați lucruri minunate. Despre egiptenii din vechime, despre greci, indieni, chinezi. Ție, Gheorghișor, o să-ți placă mult botanica. Despre plante, copaci, bacterii. Despre miciurinism. O să înființăm un cerc miciurinist.

Cînd soarele, obosit parcă de hoinăreală, se propti roșu, pe creasta dealului, se hotărî să plece acasă. Pluteau nori de bumbac, rumeniți ca și cum s-ar fi rușinat că-i găsește noaptea rătăciți singuri în înalt...

Irimie îl văzu de departe cum coboară. Cînd auzi portița se aplecă încurcat peste ghizdurile fîntînii, smucind ruda cumpenei, de parcă aceasta i-ar fi făcut ceva.

Îl auzi pe băiat vorbind cu mamă-sa.

— Mîine îi fac codirișca. Îți place pleasna?

— Frumos.

— Mamă, știi ce bine-mi pare că începe școala? Vlăduț Tornea zice că băieții din Vaduri au teren de fotbal.

— Teren de ce?

— De fotbal. Un joc cu mingea.

— Să vă schilodiți pe-acolo.

— Am de făcut încă ceva. Mă duc.

— Nu ți-e foame?

— Nu.

Pînă la urmă, Irimie reuși să scoată o găleată de apă și s-o răstoarne în văl adăpînd vaca.

O auzi pe Iovuța:

— Gheorghișor, du-te la tată-to, are ceva să-ți spună.

„Nu vrea să-i spună ea, observă Irimie. Pînă acum ea-i spunea. Acum cînd îi la greu, se trage deoparte".

Se simți deodată singur, prin ceva nevăzut, strecurat între ei, care-i despărțea. De o parte el, de alta femeia cu Gheorghișor, care venea ca și altă dată să-l asculte.

„Nu Iovuța-i spune ca alteori, mă lasă pe mine să-l înduplec! Dar ce, casa pe care o facem nu-i și a lor? Adică tot e o dezbinare la mijloc, o dată ce-i vorba de „a lor"."

Îndîrjit împotriva lui însuși, se hotărî să-i spună. Gheorghișor sta în fața lui și-l privea cu seninătate. Scoase din traistă biciul cu gînd să-l întrebe pe taică-său dacă-i place.

Irimie îi răspunse, bucuros că amînă un pic tărășenia.

— Bun!

Apoi deodată:

— Anul ăsta nu mergi la școală.

Copilul se posomorî. Ochii i se umeziră, iar buza de jos începu să-i tremure.

— Lasă, băiete, mergi la anul. Acum facem casă.

Văzînd că copilul tot nu pleacă îi zise:

— Du-te la mama, să facă focul.

Văzîndu-l cum se depărtează încet, îngreunat ca de o povară, Irimie se simți vinovat de ceva, dar de ce anume, nu putea încă să-și dea seama...

*

A trecut o bună bucată de timp... Gheorghișor mergea în fiecare zi cu vaca la pășunat pe continit. Au început diminețile cu brumă. S-au strîns cucuruzii. În curtea lui Irimie se ridica locuință nouă, cu ferestre mari.

Irimie vedea că Gheorghișor se schimbase între timp. Rar îi auzea glasul. S-a învățat să tacă. Nu mai cînta. Nici serbări, nici teatru și nici joc la ei în șură... Îl vedea mereu singur, gînditor și parcă tras la față.

Se întîlnea în fiecare zi cu foștii lui colegi de școală, care treceau peste deal spre Va-

duri, ori venind de la Vaduri. O vreme, Gheorghișor asculta cu lăcomie veștile aduse. Învățau într-adevăr lucruri noi.

— Să vezi ce cărți frumoase avem !

Le răsfoiau împreună.

— Uite o piramidă.

— Ăsta-i faraonul.

— Aici e un țesut. Așa-i o celulă.

S-a uitat cu lăcomie la cartea de botanică. Să n-o uite niciodată. Poze colorate, cu frunze, flori. Vedea trunchiuri retezate de copaci, puteai număra anii după cercuțele. Citea vorbe noi : clorofilă, osmoză.

— Uite, „gramatica" Gheorghișor ! îl îmbia altul.

Gheorghișor lăsa cartea din mînă. Ce folos... Într-una din zile Todiraș Crețu îl întrebă :

— De ce nu vii tu, Gheorghișor, la școală ? Te strigă și acum la catalog.

— Nu mă lasă tata.

— Bine, dar tu ești pionier.

Gheorghișor se rușină. El nici nu s-a gîndit la asta. N-a uitat că e pionier, dar cum să lupte împotriva lui taică-său ? Va merge la Chirilă, învățătorul.

Todiraș i-a mai spus :

— O să punem problema în adunarea detașamentului.

Gheorghișor, pe drum, se gîndi mai amănunțit și se bucură că ceilalți se gîndesc la el.

După întîlnirea cu Todiraș și cu Chirilă s-a petrecut iar o schimbare. Copilul venea

voios acasă. Vorbea mult cu mamă-sa, în șoaptă. Lui Irimie i se strîngea inima. Se simțea pus la o parte.

— Io mi-am făcut-o. Da' o să vadă ei pînă la urmă că am dreptate, își spunea.

Într-o zi au venit copiii și l-au luat să facă împreună teatru. Dar nu în curtea lor, ci la Todiraș Crețu acasă. Irimie nu-și mai găsea locul. Să meargă și el, sau mai bine... Într-un tîrziu se urni și, chipurile, să-i vadă porcul lui Crețu-Cric, intră la el. Apoi s-a așezat mai la o parte să vadă teatrul.

Juca și Gheorghișor. Și încă cum !

Irimie petrecu de minune. Cînd dădu să plece, Vasile Crețu îi spuse :

— Ai copil tare deștept, măi Irimie.

Irimie îl privi cu mîndrie.

— Da' la școală tot nu-l dai. Rău.

Irimie se încruntă. Era așa de bucuros că Gheorghișor nu mai arăta necăjit, că lucrurile se petrec ca întotdeauna, că mai tîrziu dreptatea lui se va vădi. Și vine, uite, Crețu, cu asemenea vorbe. Începu să-l sîcîie o întrebare : Oare el, Irimie, are dreptate ?

Pe drum se întîlni cu Chirilă, învățătorul. Îi plăcea de învățătorul ăsta tînăr, voinic, priceput. Îl asculta totdeauna cu plăcere, dar acum închipuindu-și că venise pentru Gheorghișor, dădu să-l ocolească. „Destul că m-o înfruntat Crețu. Ce știu ei ce-i la casa omului."

Chirilă se făcu că nu vede, intră în vorbă:

— Ei, ce-i cu casa ?

— Se ridică.

Chirilă se arătă doritor să afle cum sînt cărămizile de la fabrică, cum e varul, cum e nisipul. De școală nici nu pomeni. Pînă la urmă, Irimie l-a chemat în curte. I-a arătat poiata, l-a dus la coteţul porcilor... Veni și Iovuţa. Îl îmbie cu miere de albine și cu pîine moale.

Chirilă lăudă pîinea.

Încet se dezgheţă și Irimie. Îl asculta cu luare-aminte, încuviinţînd din cap. Era bucuros că vorbele s-abat pe un făgaș străin de școală și de Gheorghișor.

— Ţi le-ai pus în rînd toate. Casa ţi-i începută, mai ai acoperișul. Cu ţiglă, nu ?

— Cu ţiglă.

— Porumb ai, porcul se îngrașă. Grîu ai destul ? N-o duci rău !

— Nu !

— I-adevărat. Și nu numai dumneata, bade Irimie. Nici copiii nu mai sînt zdrenţoși. Vin spălaţi, în straie mai bune.

— Și școala-i alta, apucă să zică Irimie. Apoi, tăcu, părîndu-i rău că venise vorba de școală.

Se apropiară de poartă.

Pe drum venea Gheorghișor. A dat bineţe. Spre mirarea lui Irimie, nici cu el Chirilă nu vorbi despre școală.

După ce Gheorghișor păși în curte, învăţătorul îșI luă rămas bun.

Irimie îl petrecu o bucată de drum. Îi plăcea să fie văzut discutînd cu învăţătorul.

Au dat mîna.

Irimie se întoarse spre casă, dar se auzi din nou chemat.

— Bade Irimie ! Cum o duce Gheorghișor la școala din Vaduri ?

Irimie se cruci. Asta era ! Chirilă pesemne nu cunoștea povestea.

— D-apoi nu știţi ?

— Ce să știu ? N-am vorbit cu el.

— Nu l-am dat iest an.

Chirilă îl privi serios.

— De ce ? Îţi dușmănești copilul ?

— Vai de mine !

— Numai asta poate fi. Nu dumneata. Dar iartă-mă că ţi-o spun, știi că te preţuiesc mult, nu dumneata... neștiinţa dumitale. Asta-i ca un dușman al dumitale și-al băiatului.

Irimie se descumpăni. Lucrurile luau o întorsătură neplăcută. După Creţu, încă unul...

— Ridic casă, îngăimă el. Îi mult de lucru.

— Și ce-are asta cu școala ?

— Ajută și el.

— Gîndești ca un om singuratic. Și-acum? N-ai încredere în gospodărie ?

— Cum să nu !

— Atunci ? Ce te doare ? Casă îţi ridici. Ascultă-mă, — se înfierbîntă Chirilă, — singur nu ești. Casă îţi poţi ridica, dar anul pierdut, înapoi copilului nu i-l mai poţi da.

— Dar...

— Uite ! Lasă... copilul ţi-i deștept și tot are să facă el școală, da-i greșit cum gîn-

deşti şi asta-i rău. Copilul are încă bursă. Ieri mi-a spus directorul din Vaduri.

— Atunci, dumneata ştiai...

— Cum vrei s-o iei.

Irimie se întoarse abătut spre casă. Îşi zicea : „Cînd doi îţi spun că eşti beat, du-te de te culcă... Ei, ei..."

*

Au trecut cîteva zile, Gheorghişor era din ce în ce mai înseninat. Se întorcea seara fluierînd. Se aşeza la măsuţă şi scria, făcea socoteli.

„Să nu uite", gîndi Irimie.

Dimineaţa, după ce Gheorghişor scoase vaca pe continit, Irimie se hotărî să-şi aducă lemnele de la pădure. Cum drumul ducea prin continit luă şi nişte struguri să-i ducă lui Gheorghişor.

Pe continit nu era nimeni. La marginea pădurii îşi văzu vaca. Mai erau vite scoase la păşune. Păzea un copil de vreo zece ani, unul Ionică a lui Creţu.

— Unde-i Gheorghişor ?

— Prin pădure.

Irimie se aşeză cu gîndul să-l aştepte. Îi dădu şi copilului un strugure.

— În ce clasă eşti ?

— A treia, răspunse Ionică.

Tăcură.

Gheorghişor nu mai venea.

Se ridică.

— Mă duc să-l cat !

— Nu-i în pădure, bade !

— Da, unde-i ?

— Să nu mă spui, bade. La şcoală.

— Cum ?

— Aşa au hotărît pionierii. Păzim vacile cu rîndul. Dimineaţa noi, după masă ei. Şi-a noastră, şi-a lor. Mai ziceau că sînteţi individualist.

Irimie se înroşi. N-a mai zis nimic. Afurisit copil. Veneau carele colectivului. A încărcat şi a plecat. Şi-a mînat acasă şi vaca.

Întîi se înfurie pe Gheorghişor. Dacă i-ar fi spus că uite, tată, ce am găsit cu cale să facem. Adică vaca-i păzită bine. Bine, da' el nu numai la vacă s-a gîndit cînd l-a oprit de la şcoală. Apoi supărarea îi trecu.

Îi era ruşine. Copilul acesta, abia răsărit, i-a spus nişte vorbe... Cu ele l-au înfruntat Chirilă şi Vasile Creţu, cu ele îl înfruntă pe tăcute cei de-acasă. Şi Gheorghişor totuşi face şcoală. Şi uite, lucrul dracului, acasă nici nu se simte lipsa lui. Doar şi ceilalţi oameni au vaci. Şi uite la copii, cît de frumos au dezlegat ceea ce părea aşa de încîlcit.

Casa, casa, tot casa... nu s-a gîndit la copil. Oare Gheorghişor poate iubi casa, atunci cînd din cauza ei îi rupt de copii ? Dar pe el, pe Irimie ? Ce crede el ? Ce crede Gheorghişor despre el, Irimie, tatăl său ?

Şi pentru prima dată Irimie simţi nevoia să se grăbească.

El n-a mai văzut că din pădure au coborît mai mulţi copii, care l-au întrebat pe micul paznic :

— Ei, cum a fost ? Ce-ai spus ?
— Am spus cum mi-ați spus voi...

*

Irimie s-a oprit la cooperativă. A cumpărat niște cuie, cu toate că n-avea de gînd. Avea altceva de gînd să cumpere, dar se ferea să se uite la vînzător, închipuindu-și că de bună seamă și ăsta știe că Gheorghișor nu-i la școală și-o să se mire. Ori poate că știe și el cum se păzesc vacile pe continit, ca să-i facă lui în ciudă. A mai cerut niște sare, aducîndu-și aminte de-abia cînd avu punga cu sare în față, măsurată gata, că Iovuța a cumpărat ieri sare și nu-i lipsă. S-a mai frămîntat oleacă și ceru cu glas schimbat să-i dea caiete de scris, creion, peniță. A întrebat :

— Cărți de-a cincea aveți ?
— Avem, se grăbi vînzătorul.
— De bună seamă, știe, se pomeni zicînd Irimie.

Zări pe policioară o tașcă de piele. Bună pentru școală. A cerut-o fără vorbe, întinzînd mîna. A cumpărat-o. A băgat în ea cărțile și caietele. A ieșit pe uliță. Se simțea ușurat, c-a scăpat de-o cazană. Poate așa-i bine. Irimie nu era nici acum pe de-a-ntregul liniștit...

Și-a găsit nevasta în bucătărie. N-a zis nimic. Iovuța văzu că Irimie scoate din geantă pe rînd cărți, caiete, așezîndu-le pe poliță. A bătut un cui și-a atîrnat geanta.

Iovuța se apropie de bărbat.

— Irimie !
— Ce-i ? Gata, și tu ! Irimie ! Ce-i cu Irimie ?
— Doar...
— Ce doar ? Și tu ai știut că merge pe ascuns la școală. Toți ați știut. De ce nu mi-ai spus ? Io nu-s... apoi mormăi... Bine c-am scăpat...
— De cine, mă ?

Irimie nu răspunse, gîndindu-se la vorbele lui Chirilă.

Tăcu și Iovuța. Atîtea vorbe spuse deodată n-a auzit niciodată din gura lui bărbatu-său. Mai multe nici nu ar fi de așteptat.

Ieșiră în curte, pentru că pe portiță intrau dulgherii trimiși de gospodărie pentru acoperiș.

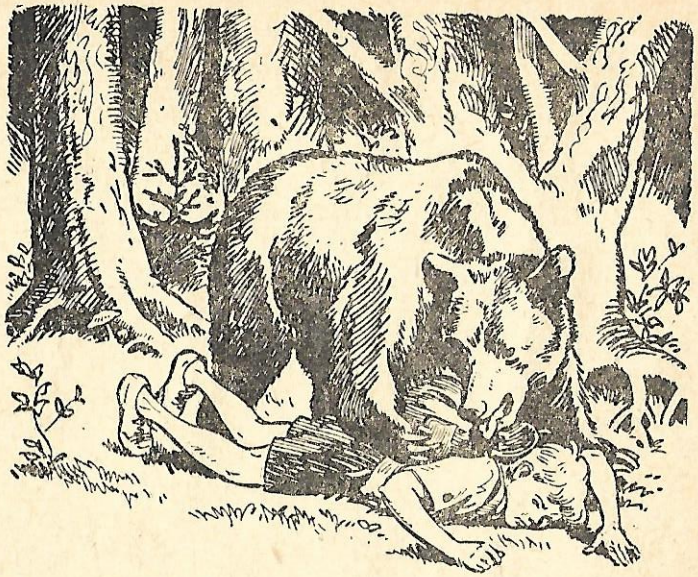

AVENTURILE LUI NUCU

Eu cred că toate sălile de clasă seamănă între ele. Toate trebuie să aibă cîteva rînduri de bănci, o catedră și cîte-o tablă, pe care se fac socoteli și la care nu arareori se cam tremură. Dar căutați o clasă care să aibă albume asemănătoare cu cele ale clasei noastre! De căutat puteți căuta, de găsit însă nu cred... au albumele noastre o astfel de înfățișare, încît se deosebesc de tot ceea ce condeiele școlarilor, din școlile de șapte

clase, au îndrăznit să deseneze vreodată pe hîrtia gălbuie a blocului de desen. Poate la vreo școală medie, nu zic nu. Noi, cei din a șasea B, avem mîini iscusite și mulți băieți isteți.

Sînt desenate acolo, cu răbdare, scene din viața plină de întîmplări a clasei. Veți întîlni negreșit de cîteva ori un cap zbîrlit, cu un nas mic, cu părul năclăit de clei și cu un dinte din față lipsă. Toate adunate la un loc ni-l amintesc pe Tinu, Gorcea Constantin, dresorul nostru de păsări... Lîngă el, băiatul cu fruntea bombată, e Chiru Costică, cel mai bun la învățătură. Sînt prieteni nedespărțiți și stau, de cînd i-am pomenit, alături în banca a doua de lîngă fereastră. Nu știu cum de s-au legat așa. Tinu-i mereu pornit pe giumbușlucuri și nu-și prea bate capul cu cartea, pe cînd Costică e premiantul clasei. După bărbia grăsuță e ușor de recunoscut Ionuț Sava, iar după șuvița de păr căzută pe ochi Gavriluț Buciumescu, cei doi desenatori ai clasei. Ei au migălit cu prichepere cele mai multe desene. La urma urmei toți colegii, dacă stăm să facem un apel, sînt prezenți pe dreptunghiurile gălbui, un pic zbîrcite pe margini de timp, din clasa a șasea B de care ne-om aminti mereu cu drag.

Cel mai des, din mulțimea de întîmplări întipărite pe coala de desen, răsare chipul lui Nucu. Pe el, Ionuț și Gavril îl înfățișează, de regulă, întreg, așa că nu-i greu să-l ghicești. Subțiratic, cu o claie de păr nepieptănată, cu un ochi închis pe jumătate (așa-l

ține cînd povestește) și întotdeauna bandajat cînd la un braț, cînd la degete, sau la genunchi. O singură dată poartă un bandaj gros, pe cap, leit ca în „Rugămintea din urmă".

Ce anume i-a îndemnat pe meșterii noștri să se ocupe atît de des de Nucu Savu ? S-o luăm de la bun început, cu prima ilustrație. Un băiat cu brațul drept îndoit, înfășurat în tifon și vîrît într-o eșarfă legată de grumaz, stă așezat pe-o buturugă. Are ochiul drept pe jumătate închis. În jurul lui sînt strînși o grămadă de băieți. I-acolo năsucul și părul încleiat al lui Tinu, lîngă el Costel, bărbia grăsuță a lui Ionuț și, dacă vreți și negelul de sub pleoapa stîngă al cărui stăpînitor invidiat de unii, sînt eu însumi. Clasa întreagă. În dreapta se vede o pădurice, iar între pădurice și buturugă se furișează sfioasă poteca Tîrnavei. Pentru ea nu a prea rămas loc în desen. Noi ne-am mulțumit și cu atît. Știm și așa că acolo e mai lată și mai adîncă decît în orice loc. Se mai văd două linii alăturate, întruchipînd podul de cale ferată.

La pod e locul cel mai grozav de pescuit de pe Tîrnavă, cît ține de Cetate. Așa se cheamă comuna noastră, Cetate. Cred că în orice comună sau sat se află cîte-un loc, unde-i strașnic pescuitul. La noi, locului îi spunem „la butuci". Apa-i domoală, adîncă, malurile-s rîpoase, străjuite de sălcii plîngătoare.

Asta-i prima ilustrație. Nucu, băiatul cu brațul rănit, cu ochiul pe jumătate închis,

povestește. Nimeni nu e ascultat cu atîta sfințenie la noi în clasă, în afară de profesorul de naturale și cel de romînă, ca Nucu. Și pe drept cuvînt. Nu-l întrece nimeni. Așa de frumos le aduce toate din vorbe de le vezi aievea dinainte, așa cum s-au întîmplat.

*

Întîmplarea, înfățișată în prima ilustrație, s-a petrecut în vara trecută. Nucu a fost trimis într-o tabără de pionieri la Sovata. Cînd s-a întors ne-a povestit cum s-a întîlnit cu ursul în zmeuriș. Eu nu pot povesti ca Nucu așa că mi-ți ierta. Puțin cît știu povesti tot de la el m-am învățat.

Nucu s-a dus singur la Stîna de vale, cale de cîțiva kilometri de stațiune. Înainte de-a pleca s-a scăldat în lacul Ursu, așa se cheamă lacul cu apă sărată de la Sovata. A înconjurat lacul înot de trei ori. Cred c-a uimit lumea. El nu ne-a spus, dar așa am înțeles noi. Apoi s-a înhămat la rucsac, s-a înarmat cu un baston cioplit, amintire din Sovata, și a luat dealul în piept. S-a mirat de cîte margarete pot crește pe malul Sebeșului, a băut apă rece ca gheața și, fără să zăbovească, a trecut pîrîiașul gîlgîitor, îndreptîndu-se spre munte. A dat curînd de zmeură și a început să culeagă. Și-a umplut rucsacul și se gîndea să o ia spre casă. Între timp soarele a asfințit, și la munte noaptea cade repede.

Pe nesimțite, culegînd zmeură, înaintase în inima pădurii așa că avea de coborît, nu

glumă. Nucu însă nu-i fricos. Așa că, fără să alerge, cumpănit, ca nu cumva să stîrcească zmeura, o luă la vale. Voind totuși să ajungă la drum bătut pînă nu se întuneca, își iuți pașii, fără a părăsi grija zmeurii.

Deodată auzi un mormăit. Întîi, Nucu nu ghici despre ce poate fi vorba. Se uită în partea de unde venise mormăitul și-l recunoscu, în lumina scăzută, pe Moș Martin. Un moș gras, bine îmblănit, cu un glas neprietenos. Nucu se gîndi să fugă, apoi, își aduse aminte de zmeură și renunță.

Știind că ursul nu se leagă de oamenii care se culcă și nu răsuflă, ca morții, se întinse și el pe burtă și-și opri răsuflarea pentru cîteva minute. (Unii se îndoiau că un om poate să nu răsufle atîta vreme. Am încercat doar la Tîrnavă. Dar alții au fost de părere că-i altceva cînd se încearcă de față cu un urs. Să vezi cum nu sufli un ceas încheiat, dacă-i nevoie).

Ursul se apropie sfornăind ca o strună de contrabas și-l gîdilă cu laba la ceafă. A stat ce-a stat, bolborosind de ale lui, apoi s-a depărtat. Nucu, întins la pămînt, a așteptat liniștit, pînă ce n-a mai auzit nici o trosnitură de crengi. Cînd s-a înstăpînit liniștea, s-a ridicat pornind voinicește la drum. Mergea mai ușor ca înainte, pînă și rania i se părea mai ușoară. Parc-ar fi fost fulgi în raniță. I se păru ciudat și și-o controlă. Ce credeți că se întîmplase ? Ursul înfulecase toată zmeura, prădîndu-l, ca un nerușinat, pe Nucu.

Pentru a nu fi uitată întîmplarea, Ionuț și Gavril o zugrăviră, în timpul orei de matematică, pentru care nici unul nici altul n-avea o prea mare tragere de inimă. Deasupra desenului a fost zugrăvit un urs cu botul vîrît în rucsacul lui Nucu.

*

Pe pagina a treia îți sare în ochi încă un desen. Tot cu Nucu. În acest, al doilea desen, are bandajați amîndoi genunchii, încît seamănă grozav cu Costică Mîzgăreanu, portarul echipei de fotbal din Cetate. Bandajul la mînă din primul desen se datorește unei căzături din pom, cînd Nucu a prins trei veverițe și a greșit craca. Nu-i atît de importantă întîmplarea, ca s-o mai povestim. Le-a prins și apoi le-a scăpat. Sărea din cracă în cracă, nefolosindu-se de mîini, fiindcă le avea ocupate cu veverițele. Așa se lămurește căzătura care i-a frînt brațul. Nu ne îngrijoram. Nucu se vindeca repede de tot și nici un bandaj nu-l ținea mai mult de trei zile.

Genunchii bandajați, din ilustrația a doua, se leagă de întîmplarea lui Nucu din vacanța de iarnă, cu un cîine, Bundaș pe nume, cu care s-a împrietenit în comuna bunicăi sale din partea mamei. Comuna se cheamă Agrișteu. A mers pînă acolo cu sania. Înainte de-a ajunge în sat, a dat cu ochii de-un dulău roșcat, lățos. L-a fluierat și cum nici un cîine

nu se ferește de Nucu, s-a apropiat și Bundaș, viitorul prieten al lui Nucu.

În două zile, Bundaș a învățat să facă sluj, s-aducă pietricele aruncate peste trei garduri, să deschidă ușile, să se culce la poruncă. După patru zile, Bundaș știa o mulțime de lucruri la care nici un cîine n-ar fi visat, oricît ar fi fost de dresat. Ținea la Nucu și-l urma ca o umbră pretutindeni. Nucu se plîngea că Bundaș a ținut cu tot dinadinsul să fie lîngă el pe scena căminului cultural din Agrișteu, pe cînd Nucu recita „Decebal către popor" de Coșbuc. Neîncrezătorii de la noi din clasă, în cap cu Tinu Gorcea, l-au întrebat, ca și-atunci cu respiratul, dacă mai știe poezia.

Trecuse timp la mijloc așa că Nucu o cam uitase.

Dacă Nucu avea alte treburi prin sat, la care nu era nevoie neapărat de Bundaș, acesta trebuia închis. În a cincea zi, Bundaș a învățat-o însă și pe asta. Era de ajuns ca să i se spună :

— Acolo unde mă duc nu-i nici o primejdie, de nicăieri.

Bundaș se arăta lămurit și se întindea leneș pe paie. Altfel însă nu se potolea.

Într-o zi, Nucu al nostru fu rugat să meargă cu echipa căminului cultural din Agrișteu, la raion, la Tîrnăveni. Era înscris în program cu trei poezii. (Le uitase și pe acestea).

I-a spus lui Bundaș :

— Stai cuminte. Plec la Tîrnăveni. Nu-i primejdie.

Bundaș nu se liniștea cu atît. Sta încordat.

— Nu-i primejdie de nicăieri, stărui Nucu.

Bundaș se muie imediat și se încovrigă în culcuș. Nucu plecă foarte bine dispus, făcu sala festivă a liceului din Tîrnăveni să se cutremure de trei ori de nesfîrșite aplauze, și, pizmuit de mic și mare, se urcă triumfător în tren, spre Agrișteu. Deodată, într-o stație izolată, trenul se opri.

Era vorba de-o haită de lupi, vreo șaptezeci, care atacaseră o turmă de oi, adăpostită la marginea unui sat. S-au coborît cîțiva bărbați. Între ei și Nucu, înarmat cu sabia unui băiat care juca rolul lui Gheorghe Doja, în piesă.

Au alergat la marginea satului, unde era o adevărată hărmălaie. Toți cîinii din sat s-au adunat. Lătrau, urlau. S-au strîns sătenii, care cu furci, care cu topoare. Mă rog, o încleștare cu șaptezeci de lupi, nu-i glumă! Nucu se îndîrji și trăsni vreo doi lupi, apoi încă unul și încă unul. Nu mai știa nici el al cîtelea lup putea fi acela care lovit, sîngerat, încercă să fugă. Îl ajunse și-l mai păli o dată, dar atunci pămîntul îi fugi de sub picioare și se prăbuși într-o groapă adîncă. Vreo cîteva minute se scufundă, apoi simți două înțepături dureroase la genunchi. De sus cineva îl bombarda cu zăpadă. (Tinu susținea că zăpada era aruncată de lupii care au rămas ca să-l pedepsească, furioși, pe cel mai viteaz luptător. Nucu nu-l luă în seamă.)

Nu știa cîtă vreme a trecut la mijloc. Destul că se trezi, la un moment dat, tras de mînecă. Se scutură energic, dar în mînecă se vede că s-au înfipt zdravăn niște colți. Încremeni. Era doar înțepenit. Crezu că-i vreun lup. Vru să se smulgă și să-l prindă de gît, cînd auzi un mîrîit cunoscut. Ce credeți că era ? Bundaș, Bundaș, cîinele credincios. Alergase treizeci de kilometri să-și scape prietenul, simțind din depărtare primejdia. (Tinu susținea că Bundaș luase trenul, ca să nu întîrzie. Tinu ăsta-i de neîndreptat !)

Terminîndu-se vacanța, a doua zi Nucu apăru la școală cu genunchii bandajați, dar vesel. Numai de Bundaș îi părea rău. A fost nevoit să-l lase în Agrișteu.

*

Al treilea desen continuă o scenă legată de prima ilustrație. E vorba acolo de locul cel mai îndrăgit de pescarii noștri : „la butuci".

În acest desen apare numai Nucu. E legat la degetul cel mare de la mîna dreaptă, și cu un fel de turban, din tifon, înfășurat pe cap. Jur împrejur sar pești. La noi sînt multe soiuri de pește : știuci lacome, crapi trîndavi, cleni cu gura largă, plevuște mititele sau mrene ca suveica. Se pot prinde „la butuci".

Totuși întîmplarea nu s-a petrecut „la butuci." Nici în comuna noastră. Am spus că

fiecare sat sau comună are un „la butuci". Altfel, ce s-ar face pescarii ?

Întîmplarea s-a petrecut la Sovata, tot pe Tîrnava Mică. Acolo Tîrnava Mică-i cu adevărat mică și tare îngustă. Roiește însă de pești. Cum lui Ionuț și lui Gavril, desenatorii noștri, le venea mai la îndemînă să zugrăvească un „la butuci" din Cetate, decît pe cel din Sovata, așa au și făcut.

Acolo, la Sovata, a prins Nucu la pești de i-a umplut de mirare pe cei din Sovata. Mai pune că veneau și la odihnă din toată țara. Alături de mirare era însă și pizmă. I-au spus că tot nu poate el prinde știuca cea mare, care s-ascunde sub malurile Tîrnavei, ceva mai sus de gară. Nucu nu-i lăudăros. Dar nici să nu-l întărîți.

A prins el pește mărunt, a pregătit nadă așa cum numai el știe și s-a dus la locul arătat. S-a muncit vreo trei ceasuri. A scos una după alta vreo douăzeci de știuci. Cum le scotea, cum clătinau din cap localnicii, care împînziseră malul dinspre gară.

— Nu-i asta.

— Nici asta.

— Asta n-are decît un metru.

— Abia douăzeci de kilograme.

L-au fiert așa pînă către seară. Nucu sta de-acu între două grămezi de pește, scos din apa Tîrnavei, iar localnicii clătinau mereu capetele fără să și le oprească, pentru că Nucu aducea atît de repede știucile la mal, încît nu le mai da răgaz.

— Nu-i... nu-i... nu-i !

Și iată că se petrecu ceva minunat. Varga tremură deodată în mîna lui Nucu. Era cît p-aci s-o scape. Coarda se întinse atît de tare, încît mulți se jurau că au auzit un sunet ca atunci cînd dă tonul dirijorul corului.

Nucu încercă s-o tragă la mal, pentru că știuca cea mare, pe care nimeni n-a reușit s-o prindă, era agățată. Trage dacă poți ! Se hotărî într-o clipă. Prinse undița zdravăn cu stînga, o legă cu dreapta de-o salcie și se dezbrăcă grăbit, se agăță apoi de fir și se lăsă s-alunece în unda Tîrnavei. Așa ! Ajunse la știucă. Știuca zvîcni, smulse undița cu totul, și se năpusti ca un fulger argintiu în susul apei. Nucu nu scăpase însă firul din mînă. Se apropia centimetru cu centimetru de știucă. Apa-l biciuia. Iuțeala era din cale-afară. Deodată, prinzînd o frîntură de clipă prielnică, încălecă știuca. Aceasta, scoasă din fire, începu să înoate în zig-zag, tîrîndu-l de la un mal la altul. Dar Nucu își înfipse mîna dreaptă în falca știucii, apoi stînga și după o caznă de neînchipuit reuși să-i deschidă gura. Știuca slăbi, încetinind viteza. Nucu își liberă dreapta și se prinse de-o rădăcină ce ieșea din mal, oprind știuca. Ceru plasa cea mai mare.

Au scos știuca pe mal. Toată lumea tăcu, nemișcată. Nimeni nu mai clătina din cap neîncrezător. Apoi începură să curgă laudele. Nucu, însă, fără a lua în seamă laudele, se întinse pe iarbă și adormi. Abia a doua zi dimineață observă că-i tăiat la degetul gros și că are vînătăi. Rana de la tîmplă și-a cunoscut-o de-abia în sat.

Așa l-au prezentat, Ionuț și Gavril, în poza a treia. Cum am mai spus, Nucu nu lipsește din nici o ilustrație. Sînt șase în care el e eroul principal. Trei le-ați văzut ce cuprind. Alte două vorbesc tot de Sovata. Întîmplări mai mărunte. Într-una se arată cum a cîștigat Nucu un concurs de rezistență la înot pe lacul Ursu, și cum, după ce l-a cîștigat, a salvat o fetiță de la înec. Într-alta, Nucu repară un generator electric. În amîndouă are bandaje ușoare.

*

A șasea ilustrație am găsit-o gata făcută fără să cunosc întîmplările legate de ea. Era în mai și eu lipsisem o săptămînă de la școală. Am descoperit repede ilustrația, chiar în prima oră, de geografie. Era așezată pe pupitrul meu. Întreaga oră m-am zbătut să aflu ce însemna aceasta, mai ales pentru că de prima dată îl vedeam pe Nucu întreg și nevătămat. Nici un bandaj. Nici cel puțin un plasture, cît de mic. La picioarele lui era aruncat un turban.

Nici nu povestea. Ochii îi avea, potrivnic obiceiului, închiși pe amîndoi. A fost cea mai lungă oră de geografie din viața mea. Nu-mi găseam astîmpăr. Am numărat ca să treacă timpul pînă la 3600, ce mai încolo și-ncoace, muream de nerăbdare să aflu se-

cretul ultimei realizări a celor doi prieteni Ionuț și Gavril.

Nucu era așezat pe-o buturugă. La dreapta, un urs morocănos îi prăda rania, în stînga sta, cu gura căscată, o știucă uriașă, de două ori cît el, iar la picioare dormea un dulău lățos, pe care l-am recunoscut imediat, Bundaș.

Jur împrejur erau strînși, ca boabele de strugure pe un ciorchine colegii mei. Așa cum îi cunoașteți din ce v-am spus. Toți rîdeau. Numai Nucu sta tăcut, serios, oarecum abătut. „O fi murit Bundaș", mi-am zis. Am văzut două dreptunghiuri cu adresa noastră: Pionierilor din clasa a șasea B. Erau, cum desigur ați ghicit, două plicuri. Expeditori erau : Sovata și Agrișteu, detașamentele de pionieri.

N-am putut, în ruptul capului, descîlci nimic.

În sfîrșit ora a trecut și-n recreație am aflat. Pionierii din Sovata ne invitau la tabăra lor pentru vacanța de vară. Și cei din Agrișteu ne invitau. Scriau să-l ducem neapărat cu noi și pe Nucu Savu, pentru că povestește frumos. Erau înșirate isprăvile lui Nucu : cu ursul, cu lupii, cu știuca și înotul. Ne mai rugau ca neapărat să-l ducem și pe Bundaș, cîinele-minune. M-am mirat că tocmai cei din Agrișteu ne rugau să li-l ducem noi, cei din Cetate. Doar Bundaș nu era la noi în Cetate, ci în Agrișteu. Așa că... n-am priceput nimic. Mare încurcătură !

Tinu Gorcea m-a îndemnat să mai citesc o dată scrisorile. Le-am citit.

Mi s-a făcut lumină în cap...

Uitîndu-mă la ilustrație am priceput că turbanul, rostogolit la picioare, nu era pus pe-o rană adevărată, ci acoperea un buboi, crescut drept pe frunte, ca un corn. Și nu m-am mirat că lui Nucu i se vindecau rănile atît de repede... Toate acestea sînt adevărate, în afară de întîmplări. Și-mi pare rău...

Stau mărturie cele șase ilustrații din albumul nostru care, cu toate că seamănă mult cu alte albume, ilustrațiile nu se aseamănă de loc.

CUPRINS

	Pag.
1. Bulboana gemenilor	3
2. Pe Tîrnavă	13
3. Irimie Şandru	28
4. Aventurile lui Nucu	44

DRAGI CITITORI,

Vă rugăm să ne comunicați părerea voastră despre această carte, despre desenele și coperta ei.

Adresa noastră este: Editura tineretului, strada Nikos Beloiannis nr. 25, raionul I. V. Stalin, București.

Nr. 2223
Redactor de carte: Mia Dumitriu
Tehnoredactor: V. Postelnicu
Corector: I. Lefter

Dat la cules 5.XII.55. Bun de tipar 9.II.956. Tiraj 20.000+100. Hîrtie s. velină de 65 gr. m.p. Coli de tipar 4. Coli de editură 2. Ft. 32/84×108. Com. editurii 1706. Ediția I. A. 05725. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare (8 R)

Tiparul executat sub com. nr. 2117 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București — R.P.R.

80 bani